

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

strada Carolinei Nr. 5.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.

Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.

Valerian Halip, notar.

Constantin Jescu, țăran.

Vasile Maghior, paroh.

Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani.

Prenumerățiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Rugăm cu insistență pe onorații cetitori, cari au primit pînă acu „Apărarea Națională”, să binevoiască a achita cît mai curînd abonamentul sau a se declara în scris ca abonenți; de altfel nu vor primi numerile următoare.

Cernăuț, 2 Ian. 1907.

Joi, la 14 (27) Decembrie s'a ținut în sala sinodală a rezidenții mitropolitane din loc o memorabilă adunare generală. Ceea ce acolo nu s'a discutat avea însă să se discute, este mult mai interesant decît ceea ce a ajuns de fact la desbatere. Organul clerical »Viitorul« aducînd în numărul său din urmă raport detaliat asupra celor petrecute la acea adunare a »Asociațiunii clerului ortodox-oriental din Bucovina«, atinge chestiunea cardinală a adunării numai în treacăt, ca și cum n'ar merita altă importanță, de aceea ne vom permite noi a o remarcă după merit.

E vorba de divorțul Rutenilor de Romîni și în cele bisericești, întocmai ca în cele naționale, și

de aceea credem că chestiunea merită toată atenția fiecărui Romîn. De aceea e bine să discutăm nițel raportul nefericit dintre Romîni și Rutenii acestei și mai nefericite țări.

E un adevăr mai pe sus de orice discuțiune că atunci cînd Bucovina a trecut sub domnie austriacă, biserica ortodoxă a ei era pur romînească cum era și aproape toată poporațiunea țării. Și cum s'ar fi putut altfel cînd doară această biserică a fost leagănul bisericii moldovene? Deci asupra adevărului istoric că biserica ortodoxă a Bucovinei a avut la încorporarea ei la Austria caracter exclusiv romînesc, nici nu mai trebuie să discutăm și tot așa și asupra originii romîne a »verilor ei, din cari împăratul Iosif II a făcut fondul ortodox-oriental, sinonim pe vremile acele cu ortodox-romîn. Și nici cei mai mari contrari ai neamului nostru nu au avut îndrăzneța a să tragă la îndoială caracterul romînesc al bisericii noastre pînă în timpurile mai recente. Chiar însuși episcopul rutean Eughenie Hacman a recunoscut întotdeauna caracterul romînesc al bisericii orientale din Bucovina și n'a îndrăznit să schimbe nimic în favorul conaționaliilor săi, cari sporise la număr foarte pe timpul

episcopatului său și începuse deja a-și ascuți colții după cuceriri naționale pe socoteala Romînilor.

Deabia în timpurile mai noaue »frații noștri« Ruteni și-au dezvoltat apetitul într'un mod îngrozitor în toată privința, iar mai ales după delicatese bisericești, contestînd cu toată hotărîrea caracterul romînesc al bisericii noastre și dînd năvală naprasnică asupra tuturor pozițiilor romîne spre a le cucerii în asalt.

Cela ce voește să-i studieze pe acești »frați« ai noștri întru Isus Christos și dorește să se convingă de cîtă dragoste frățescă sint căbîlîi Domniile lor atît față cu coreligionarii lor, cît și cu biserica lor maică, să nu întîrzie a ceti cu toată atențiunea broșura apărută în anul 1897 în Kirchenfrage in der Bukowina und die Jung-ruthenen« și va înțelege că cu atari »frați« nu e bine să împarți colacii. Va mai înțelege și aceea ce Domnul nostru Isus Christos a spus atît de precis și rezvedit că: »Dacă ochiul tău cel drept îți va fi de piedecă, scoate-l și-l leapădă dela tine. . . și dacă mina ta cea dreaptă îți va fi piedecă, tai-o și-o aruncă dela tine, că mai de folos îți este ca să piară unul din membrele tale, decît ca tot corpul tău să se arunce în gheenă. (Mateiu 5. 29). Departe

de-a ave importanța unui ochiu sau a unei mini drepte în corpul nostru bisericesc, Rutenii tineri, acest *nigel scribos* pe fața organismului nostru bisericesc, de mult a trebuit tăiat și aruncat departe, și de aceea cred că nici chestiunea aceasta nu mai trebuie documentată, căci i-mi pare că cu toții vom fi de acord.

Vine însă altă chestiune mult mai delicată: e cea a Rușilor ortodocși sau a Rutenilor bătrîni, căci aceștia sint adevărații reprezentanți ai ortodoxismului rutean sau mai bine zis ai acelei părți a bisericii ortodoxe din Bucovina, care atinge interesele naționale rutene. Din cauza importanței numerice a populațiunei rutene și numai din această cauză, noi purure am observat față cu acești frați ai noștri o atitudine fără seamăn de prevenitoare și loială. Purure li-am făcut concesiuni mult mai mari de cum li-au competat și ne-am dat toată silința să-i satisfacem în toată privința. Chiar și relativ la pretenziunile de *paritate*, cari în timpul ultim s'au rădicat din partea Rutenilor și s'au pus în aplicare prin numirile din consistor și facultatea teologică, apărarea noastră s'a întimplat nu contra Rutenilor bătrîni, ci a celor ucrainomani, pe

FOIȚA.

Toamna.

Peste noapte a picat
Brumă pe cîmpie,
Și pe frunzi a presurat
Floare argintie —

Dar cînd soare s'a ivit
Des de dimineață,
Bruma nopții s'a topit
Intr'un nor de ceață —

Și prin păr s'a furișat
Alba ei culoare —
Însă ea a resistat
Razelor de soare —

V. Kalmucki.

Vorbirea ținută de dl inspector Nicu Tarasievici la serbările școlare în Suceavă

Mult on. d-le căpitan districtual,
Prea stimatelor doamne,
Mult onoraților domni,
Iubiților copii.

Astăzi avem noi Romîni din Suceava o zi deosebit de solemnă, o zi de mare bucurie.

Astăzi serbează Majestatea Sa, prea grațiosul nostru Împărat Francisc Iosif I. a 58-a zi a aniversării de domnie.

Toți Romîni din Suceava iau parte din toată inima la ori-ce ocaziune patriotică.

Deși scumpa noastră patrie, glorioasa Austro-Ungarie, n'are astăzi un aspect sărbătoreț general, noi Romîni din Suceava ne folosim de aceasta zi memorabilă și bine accentuată în istoria patriei noastre.

Noi Romîni din Suceava serbăm astăzi pe lingă ziua dinastică a Majestății Sale și ziua de inaugurare solemnă a școalelor populare romine din loc.

Fiecare familie romînească din Suceava are astăzi un aer falnic, un suflet mîndru și o inimă ce tresaltă de bucurie.

În pieptul fiecărui Romîn sucevan palpită astăzi o inimă credincioasă de cetățean austriac și fiecare din noi își îndreaptă astăzi rugăciuni evlavioase către Atotputernicul Creator și imploară binecuvîntarea, grația și adumbrirea cerească asupra Majestății Sale Împăratului și asupra prea Inaltei case Împărătești.

Avem două cauze să serbăm ziua

aceasta în mod patriotic, prin întreprinderi solemne, prin fapte de binefaceri și prin manifestări de loialitate adevărată.

O cauză e iubirea și supunerea noastră nemărginită către tron și patrie și a doaua cauză este de a exprima din toată inima mulțămîta noastră și în public Majestății Sale Împăratului, consiliului i. r. școlar al țării, consiliului i. r. școlar districtual, mult onoraților domni reprezentanți ai comunei Suceava și tuturor factorilor, cari au contribuit la aceea, de am primit un dar atît de scump cu începutul anului acest școlar.

Darul acest foarte însemnat pentru noi Romîni din Suceava sint două școli populare romînești.

Un timp foarte îndelungat s'au sbumiat înzădar Romîni din Suceava ca să aibă măcar o școală romînească în centrul orașului. Dar provedința a ascultat de abia de astădată rugile terbinți ale Romînilor din Suceava și iată astăzi serbăm inaugurarea a două școli populare romînești în Suceava, uneia de patru clase pentru băieți și alteia deocamdată de trei clase pentru copii.

Cu o mîndrie nespūsă am asistat acuma sfințirii institutului acestuia.

E o serbare frumoasă și încîntătoare care ni-o oferă ocaziunea aceasta.

Inima ni se umple de o bucurie mare, cînd vedem în jurul acestui dar scump, în jurul acestui focar de cultură romînească, în jurul acestui cuib de creștere națională toate stările unite cu trup și suflet sprijinind în toate părțile cauza neamului romînesc din Suceava și mai ales a acestor pături, cari au început deja demult a pierde încrederea într-o soartă mai fericită.

Doamnelor și domnilor!

Toate contrastele politice, toate deosebiriile de stare dispar astăzi*) spre a face loc ideii dinastice, dragostei și adorării intime pentru prea bunul nostru Monarch. Această alipire de marele și distinsul Suveran și de glorioasa Lui Dinastie, înrădăcinată în inimile noastre, este podoaba cea mai frumoasă în bogata cunună a virtuților strămoșești; ea este legătura cea tare, care cuprinde

*) Deo bunul D-zeu să dispară pentru totdeauna. Nota redacțiunii.

cind față cu cei bătrâni purure am observat o atitudine prietenească. Ei, și care e răsplata?

Ceea ce Rutenii tineri caută să cucerească pe cale răsboinică, cei bătrâni o fac pe cea pacinică. Și unii și alții tot numai aceeași țintă urmăresc și tare ne înșelăm dacă credem că dinșii sînt divizați spre alt scop, din alte motive și cu alte intențiuni decît numai a ne împresura pe noi din două părți. Unii într'un fel, alții în altul, dar rezultatul e același: *deposidarea și izgonirea noastră din toate pozițiunile.*

Aceasta avea să se discute la ultima adunare generală a „Asociațiunii clerului ortodox din Bucovina” și numai împrejurarea că n'a fost prezent numărul membrilor necesari pentru schimbarea statutelor a — aminat cestiunea pe altă dată.

Făcuse anume profesorul rutean Dr. Eugen Kozak propunerea ca statutul societății să fie schimbat în așa mod, încît comitetul să se compună din două secții naționale, una romină și alta ruteană, cu număr egal de membri. Nota bene: în societate sînt de toți 190 de membri, dintre cari 170 Romîni și numai 20 Ruteni. Acești 20 Ruteni aveau să fie egal îndreptățiți în comitet — după principiul parității — cu cei 170 Romîni, condiție care, dacă n'ar fi acceptat-o Romîni, avea să aducă drept urmare *secesio* Rutenilor din societate. Așa ne asigurase prof. Dr. Kozak. Mare păcat, că nu s'a putut discuta afacerea aceasta atît de mult plănuitului divorț între totul ce e romîn și rutean. Asociațiunea clerului ar fi avut primul merit real în privința separării acestor elemente, ce nu se pot suferi nici decum, de aceea regretăm sincer, că punctul 3 al ordinii de zi a trebuit eliminat și sperăm, că la proxima adunare generală a clerului nostru se va pute trece la acțiune în sensul intereselor noastre adevărate naționale și în cel al poveței lui Christos relativă la membrele corpului, cari ni sînt de piedecă.

Cetățenilor romîni din capitală.

În sensul constelației politice actuale ar fi ca Romîni să piardă cu ocazia alegerilor din corpul II, ce vor afla loc Joi în 3 Ianuarie a. c. și un al doilea mandat din consiliul comunal.

Situația este serioasă. Trebuie ca prin propria forță să facem tot posibilul pentru a ne apăra de această lovitură.

Nu-și iubește cauza romină, care în fața pericolului ce ne amenință s'ar pute absentă dela actul de alegere.

Cu încredere în acei pușini, cari ni dau sprijinul lor pentru al primi în schimb pe al nostru, rămîne să pășim în luptă neînfricați și credincioși celor ce ni sînt sinceri.

Orișicare v'ar fi rezultatul, ținuta noastră să fie deună de seriozitate, cu care cerem a fi socotiți la noi în țară.

„APĂRAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.

Din Sirete

Multă muncă s'a cheltuit, mari lupte s'au purtat pînă ce s'a putut aduce la împlinire înființarea gimnaziului din prăpăditul și de străini inundat orașel Sirete, oraș odinioară curat romînesc. Mari nădejdi și frumoase așteptări ocu-pau inimele Romînilor din districtul Siretelui la înființarea acestui gimnaziu, deși limba de propunere era să fie cea germană; căci orișicum e mare lucru pentru locuitorii unui district, să aibă o școală medie în capitala inșas a districtului lor. Dar realitatea era să fie cu totul altfel decît așteptările. Decețiune și durere a urmat bucuriei pricinuite de înființarea acestui gimnaziu. Corpul didactic a trebuit să fie mai cît complet străin, iar numărul elevilor romîni videm, că formează o minoritate disparentă față de elevii de alte nații. Cauzele? Cauzele sînt multe și de multe feluri, dar aici voi să înduc numai una, a cărei descoperire mi-a adus aminte de vorba

aceea: »Din tine peirea ta, Israile!» Avem la gimnaziul de aici pe lingă catechetul nou un singur profesor romîn după chemarea-i adevărată însă preot romîn. Deci două însuși, preot și profesor, cari par a-l recomanda atît de favorabil. În realitate însă domnul profesor acesta îi face mult rău și mare stricăciune romînismului de aici. Pe lingă că e urzitorul certelor și imprăștiitorul urei în clerul de aici, așa că a rupt cu toți colegii D-sale de preoție orice relații amicale, apoi se mai poartă D-sa și în meseria de profesor, — ceea ne împoartă pe noi mai mult — în așa fel, încît nu putem să nu dăm la lumină una din multele sale fapte și apucături ciudate și pernicioase. Nu vom să facem personalități, însă nu putem tăce privind cum un preot se înjosește pînă într'atita, încît joacă cum îi cîntă »d-na directoriță», de dragul cărui — și tocmai asta n'o putem suferi — întreprinde acte de corupție morală între elevi, în special între elevii romîni. Un singur fapt ni arată destul de bine toată intenția și conduita demoralizatoare și împiedecătoare pentru elevii romîni a respectivului profesor. Cazul e următorul: »D-na directoriță» se leagă spre finea anului trecut de capul unui sextan, care din întimplare locuia în vecinătate nemijlocită, că i-ar fi furat roze din grădină și se apucă de alarmează și pune'n picioare întreg gimnaziul și jumătate de oraș asupra criminalului fur de roze. Tînărul e citat în cancelaria direcției, unde în loc de recunoașterea nevinovăției e amenințat cu eschiderea din institut și cu pînă și e dat afară. Prin intervenirea gazdei gimnaziastului s'a făcut puțină liniște. Gimnaziastului i-s'a promis *primă*, dacă cu finea anului școlar va părăsi gimnaziul din Sirete pentru totdeauna. Bietul studinte nefind primit la vr'un gimnaziu din țară din cauza lipsei de loc, intră în serviciul statului. Dar degeaba! Bărfelile, calomniile și persecuțiunile »doamnei directorițe» n'au hotăr, și tînărul spre salvarea onoarei sale se vede nevoit să recurgă la tribunal.

Acuma însă începe profesorul și preotul numit activitatea sa laudabilă. Vezi că constatarea neculpabilității tînărului poate să aibă urmări neplăcute pentru »d-na directoriță», iar dl părinte în demnitatea sa nu poate suferi așa ceva. Preotul și

profesorul nostru știe leacul. S'apucă să înduplece gimnaziastii la mărturia minciunoase asupra fostului lor colegă. Mijloacele? Aceste sînt de două feluri: măgulitoare. Promisiunea de testimonii bune (unuia să i se fi promis chiar trecerea examenului de maturitate) sau amenințătoare: că dacă nu s'a face după gustul »directoriței», atunci Romîni nu mai au ce căuta la gimnaziul din Sirete. Poftim. Ce să zicem la asta. Coruperea marturilor e lucru de criminal, ne mai vorbind de corupțiunea morală a elevilor de fapt, că un profesor romîn purcede astfel față de elevii romîni și de înjosirea stării respectivelui, care trebuie să-i fie mai sintă decît minciunile și favorurile unei femei birfitoare. Și apoi să ne mai mirăm de seceta cea mare a elevilor romîni din Sirete. Da, Romîni nu mai au ce căuta la acest gimnaziu, dacă vor tot ave pe lingă litfe și venetici, tot astfel de profesori romîni.

De aceea mi-am adus aminte de zicala cea veche: »Din tine peirea ta, Israile!»

Și acest preot și profesor romîn e același Dlujanschi, pe care »Voința Poporului» la rîndul său — aducîndu-i în fruntea jurnalului chiar portretul — l-a recomandat poporului ca pe cel mai de frunte și ispravă Romîn!

Vigilax.

Din Doroteia și Plotonița ni sosește vestea îmbucurătoare, că comuna progesează mereu sub conducerea înțeleaptă a antistelui Ilie Brădățan. O comună nu prea bogată, dar administrată cinstit, și-a rădicat școala frumoasă, a reparat biserica zugrăvind-o din nou, a cumpărat un țintirim nou, l'a îngădit frumos, ba a îngrijit ca și comunicația pe Valea Suhei, care era pînă acuma atît de anevoioasă, să fie mai ușoară, punînd temelie la zidirea podului de peste apă, care incurînd va fi gata.

Un merit frumos și-a cîștigat vornicul Brădățan prin schimbul făcut cu Moses Eisenkraft din Vama, asigurînd comunei pentru totdeauna o pascătoare frumoasă pentru 5700 de brazi din pădurea sătească.

Laudă se cuvine antistelui și comitetului comunal pentru administrarea desinteresată și înțeleaptă a averii comunale.

»Privitorul»

toate părțile marelui Imperiu și-i dă putere și mărire.

Mai ales noi Romîni bucovineni avem toată cauza de la ne alipi în dragoste credincioasă și în devotament de rarul Suveran, pentru că precum El luminează supușilor săi ca model al împlinirii datorințelor unui cetățean, așa El a și documentat totdeauna prin fapte ponderoase și însemnate, că fericirea popoarelor este ținta Lui cea mai înaltă, și că toate gîndurile Lui țintesc numai spre binele patriei și a locuitorilor ei.

Mari și adinci sînt de aceea și mișcările voioase ale inimilor Romînilor din Suceavă.

Și nici că poate fi altmintrea!

Bucovina, patria noastră mai restrînsă, are multe, foarte multe lucruri bune, cari le dătoarește numai maritimiei și grijii părintești a prea grațiosului nostru Impărat și Duce.

Independența țării și rangul ei de ducat, desființarea boierescului, înființarea mai multor institute pentru luminarea și cultura poporului, crearea unei universități, mai multor gimnazii romînești și altor școli de specialitate, precum și 150 de școli populare romînești etc., dotarea țării cu instituțiuni autonome; —

toate acestea și încă multe alte binefaceri s'au revărsat asupra țării și a locuitorilor ei numai din grația Impăratului la stăruința bunilor și supușilor săi fi. Aceste binefaceri au stîrnit și mai tare în inima tuturor Romînilor simțimentele lor de iubire erezită și i-au alipit și mai puternic de gloriosul lor Impărat și Duce și de augusta Lui Dinastie.

Individualitatea istorică a țării este acu recunoscută și sancționată; căile de cultură sînt deschise, și dezvoltarea în mod propriu a individului și a popoarelor este garantată; Romîni n'au decît să voiască cu stăruință să fie activi, strînși umăr la umăr*) și să se folosască de toate mijloacele ce le stau la dispoziție, pentru ca să propășască în dezvoltarea lor națională, culturală și economică; căci prea luminatul nostru Impărat și Duce, la orice ocaziune își manifestă prin grai și faptă deosebita și înalta Sa îngrijire pentru interesele de cultură și de propășire ale țării și ale locuitorilor ei. Generozitatea, simțul de dreptate, precum și iubirea uniformă către toate națiunile împreunate sub gloriosul Lui sceptru, toate acestea sînt trăsături caracteristice ce disting în mod

*) Dacă ar fi odată așa!

strălucit augusta persoană a Maj. Sale Impăratului și ele sînt o garanție mai mult pentru durarea și prosperarea tuturor instituțiilor de cultură. Aceste calități atît de strălucite au făcut, că toate popoarele împărăției austro-ungare saltă pline de bucurie la orice ocaziune dată și Romîni în special pun mare preț pe un astfel de eveniment, precum este ziua de astăzi.

Intre cele mai frumoase fapte ale Maj. Sale sînt de remarcat legile pentru școalele primare. Cumcă numai prin o cultivare bună și obștească se pot nobili obiceiurile (moravurile) și caracterul poporului, aceasta o declără Impăratul acum de mult.

Deviza instrucțiunii în școala de astăzi este cultura patriotică religioasă-morală. Dacă se vor crește copiii noștri în sensul și geniul Impăratului, atunci viitorul va afla în Austro-Ungaria, deci și la noi noi Romîni de sigur bărbați vrednici și ingenioși și mame adevărate.

Grația, bunătatea, munificența, iubirea părintească și dreptatea nepărtinitoare, cultivate și respindite în tot timpul și cu atita ardoare peste tot cuprin sul glorioasei Austro-Ungarii prin prea luminatul nostru Impărat au înrădăcinat

în inimele și sufletele tuturor popoarelor fără deosebire de naționalitate și confesiune, o iubire nemărginită, o recunoștință vie și o alipire sinceră către Impărat și Dinastie.

Expresiunea vie și incântătoare a acestor virtuți nobile cetățenești este însuflețirea patriotică, este pătrunderea ce o cetim astăzi în fața fiecărui Romîn sucevan, este marea și îmbucurătoare festivitate a unor momente de odată foarte însemnate!

Romîni din Suceavă simțindu-se pătrunși în adincul inimei de cea mai sinceră recunoștință către Maj. Sa pentru nemărginita grație și protecțiune împărătească, își rădică inima către bunul Dumnezeu și imploară grația și adumbrirea cerească asupra Maj. Sale, rugîndu-l pe cel Atotputernic să păstreze pe Maj. Sa în deplina sănătate și fericire încă mulți ani, spre binele imperiului întreg și spre fericirea credincioșilor Săi Romîni.

Și acu Vă rog respectuos, mult onorațiilor prezenți, a intona împreună cu mine cu însuflețire:

Prea grațiosul și prea luminatul nostru Impărat și Duce Francisc Iosif I să trăiască!

Dela frații din Ardeal.

Cum se lămurește din un articol al d-lui Dr. P. Oprea, director gimnazial în Brad — articol publicat în »Libertatea« — Consistorul din Sibiu a decis primirea întregirii dela stat a salarelor profesorilor confesionali gr.-or., dar și-a rezervat dreptul de a renunța la ea, în datace autonomia ar suferi știrbire, ori când biserica va fi în stare a-și plăti însași profesorii săi conform legii. Profesorii gimnaziului din Brad au fost unanim de acord cu hotărârea Consistoriului.

Simbătă la amiază, între orele 1 și 2 s'a petrecut pe piața Isabella din Lugoj în fața primăriei, când eșiau reprezentanții dela restaurarea comunală o scenă, care este viu comentată nu numai în orașul nostru ci și în cercuri mai largi.

În prezența vice-comitelui comitatului Caraș-Severin, a primarului orașului Lugoj și a numeroși reprezentanți fruntași aparținători toți partidului oficial, a tras dl Dimitrie Birăuțiu, fostul proprietar și redactor al ziarului »Poporul Român«, două palme d-lui avocat Dr. Iuliu Rosenthal, încît — precum cetim în ziarul local ce stă aproape de Dr. Rosenthal, — aceasta a ramas grav blesat deasupra ochiului.

Incidentul acesta stă în strînsă legătură cu materialul de probațiune al contestării mandatului de deputat al Lugojului.

»Poporul Român« din Budapesta, foaie politică populară, a fost cumpărată de partidul național român cu prețul de 15.000 coroane și va fi tipărită și mai departe la tipografia d-lui Birăuțiu. Tot acolo se va tipări și »Romînul« foaia cotidiană a partidului național român. Așa spune »Libertatea« că s'a făcut înțelegerea.

Tribunalul din Cluj a fost judecat pe dl Stefan Pop pentru un articol din »Libertatea« la trei luni închisoare și 800 cor. amendă în bani. Curia a pertractat Vineri recursul de nulitate al acuzatului și a aprobat pedeapsa

Preotul George Popescu din Cheveres a fost dat în judecată pentru agitație pe timpul alegerilor, chiar de parochieni de ai săi, dezertori din tabăra națională cu ocaziunea alegerii de deputat, dar tribunalul din Timișoara i-a făcut pe denunțianți de rușine, achitînd pe acuzatul nevinovat.

Curia reg. a desbătut eri recursul de nulitate al dep. Juriga înaintat contra sentinței curții cu juraiți din Pojon, prin care dep. Juriga fusese condamnat la 2 ani închisoare de stat. Curia a respins recursul și astfel sentința s'a ridicat la valoare de drept. Dieta va suspenda în cea mai apropiată a ei ședință dreptul de imunitate al dep. Juriga.

În ședința de Joi a medicilor de plasă ținută la Budapesta, a avut loc o scenă furtunoasă. Președintele ședinței a făcut propunerea, ca ședința să adreseze mulțămiri deputatului naționalist român Alex. Vaida-Voevod pentru cuvîntările ce le-a ținut în parlament în interesul medicilor. Mare parte din medici a protestat cu energie, respingînd propunerea. Propunerea a fost totuși primită în senzul, că toți medicii recunosc activitatea lui Dr. Vaida în interesul medicilor.

Mai mulți studenți romîni din Budapesta roagă foile să publice următoarele: »Nu s'ar găsi un negustor român, care ar voi să deschidă un restaurant în

Budapesta? În capitala țării noastre sînt aproape 200 de studenți și vr'o alți 2000 de Romîni, cari își dau toți banii în mîni străine, neavînd un Romîn, căruia să-i dea. Cei mai mulți studenți locuiesc într'un singur cartier. Aici și-ar pute deschide un Romîn un restaurant, unde ar pute minca toată studențimea și alții pe lingă ei și ar ajunge astfel banul romînesc în mîni romînești. Tot astfel ar pute să deschidă un Romîn și o cafenea.

Văzînd guvernul că budgetul pentru anul 1907 nu poate fi desbătut pînă la anul nou, și că țeara să nu ajungă earăși în ex-lex, a prezentat un proiect de lege, prin care cere indemnitate pe lunile: Ianuarie și Februarie. Deputații naționaliști au votat contra, vorbind în numele lor Hodza, Juriga, Suci și Vlad, carele destăinuște totodată un scandal, ce are să dovedească lumii de ce mijloace se folosesc oamenii guvernului contra naționaliștilor. Cu pararele țării, cu știrea ministrului Polonyi un deputat din partidul constituțional, renegatul Burdia a exoperat mîntuirea redactorului Birăuțiu dela Poporul Român în 2 procese de presă, ear drept recompenză pentru acest serviciu, la înșelat pe Birăuțiu, cumpărîndu-i sus numita foae cu 14.000 coroane și exoperîndu-i dela șeful biroului de presă o subvenție anuală de 10.000 cor.

Birăuțiu a avut în momentul ultim atita tîrie, că ne mai putînd rezista muștrării conștiinții pentru aceasta vînzare a foii făcută unui adversar politic, a stricat contractul cu Burdia, a depus banii, cei primise la judecătorie, și astfel s'a salvat cea mai respîdită foae între țărani, care avea după intenția lui Polonyi să propage otravă și murdăriile politice guvernamentale.

Birăuțiu a compus cu de-a mînuntul toată afacerea într'o broșură, ce a tipărit'o în ungete în 10.000 exemplare dîndu-l de gol pe Burdia și pe stăpînii săi, publicînd contractul și epistolele primite dela Burdia.

Birăuțiu s'a retras dela redacția P. R. ear aceasta și-a reluat direcția naționalistă de mai înainte.

Știri locale și din țară.

Redacția și administrația se află dela 1 Ianuar în str. Carolinei Nr. 5.

Balul „Junimeii“ din anul acesta va afla loc în 7 Faur n. Preparativele au început. Invitățile se vor expedia în scurtă vreme. Rugăm de pe acuma pe gentilele dansatoare să binevoiască a apăre în costumul nostru național în număr cît se poate de mare. Detaluri vor urma.

Dela soc. Mazilor și Rezeșilor bucovineni. Aducem la cunoștința Mazililor și Rezeșilor că și în anul acesta va avea loc o petrecere dansantă în 17 Faur 1907 în sala de gimnastică. Detaluri vor urma. Dionisie cav. de Bejan; Ioan cav. de Cuparencu, Nichifor Șeraba

Adunarea generală a Asociațiunii clerului, ținută la 27 Dec. și-a reales în comitet pe d-nii: Const. Popovici pres.; Grig. Hostiuc și Dr. Kozak vice-pres.; apoi d-nii Dr. Teodor Tarnavschi, George Volcinski, Vasile Gilievici și Adrian Bocca. Dintre propunerile făcute e remarcabilă cea relativă la broșura »Die gr.-or. Kirchenfrage und die Jungenthene«, cu care adunarea întregă s'a identificat, exprimînd recunoștința și mulțămirea sa autorului ei — cu toate că-i anonimă. Celelalte deciziuni sînt de interes exclusiv clerical și numai chestiunea schimbării statutului în sens rubean ar fi trebuit să ne impoarte și pe noi ca pe fiecare cleric.

Știri din lume.

O nouă operă de binefacere a reginei Elisabeta. Din București se anunță, că regina Elisabeta proiectează înființarea unui orfelinat pentru fetele militarilor. În acest scop dl general Averescu a fost chemat din Tecuci și însărcinat de Suvrană cu întocmirea regulamentului și punerea în execuție a acestui orfelinat.

15 zile îngropat de viu. La începutul săptămîinei trecute a sosit vestea din Newyork, că în urma prăbușirii unei mine de cărbuni din California, minerul Hix a fost îngropat de viu sub stîncile și pămîntul năruit Deabia după mari storfări bietul miner a fost scos din mormîntul său, unde petrecuse 15 zile întregi. În urma îngrijirilor medicale ce i s'au dat, astăzi este în afară de orice pericol.

Sultanul și chestiunea cuțovlahilor. Din Constantinopole se anunță: În ședințele celor două conzilii ale patriarhatului ecumenic, patriarhul a raportat întrebarea sa cu secretarul Sultanului Tachsin-pașa, care la ordinul Sultanului a reînviat statul privitor la regularea chestiunii cuțovlahe. A cerut prin urmare o atitudine corectă din partea mitropoliților greci din Macedonia cătră autoritățile locale și cătră diferitele naționalități și promisiunea că se vor regula și chestiunile privilegiilor patriarhatului. Sultanul a exprimat încredere în mitropoliții greci și promite a trimite o sumă de bani pentru a ajuta populațiunea în suferință și clerul din Macedonia. Patriarhul a raportat asemenea noua sa convorbire cu marele vizir, care a cerut recunoașterea iradelei din 1905 cu privire la recunoașterea comunelor cuțovlahe și a cerut mitropoliților greci o atitudine liniștită. Marele vizir a mai cerut depărtarea din sinod a mitropoliților din Grevena și Monastir și a declarat că Bulgaria cere crearea unui sinod al exarchatului.

Fotografierea vocii. La Paris s'au făcut probe de a fotografia cuvîntul vorbit și a'l transmite la distanțe oricît de mari, unde pe urmă cuvîntul fotografiat poate fi cetit. Această invenție minunată s'a făcut cu ajutorul aparatului telegrafic Pollak Virág, cu care aparat se fac în continuu probe și în Ungaria.

Lupta Polonilor pentru limbă. Orașul Lemberg a hotărît cu mare însuflețire, că își exprimă admirația și venerațiunea față de cei 130.000 școlari poloni din Prusia, cari nu vreau să învețe religia într'o limbă străină lor, în limba germană și prin aceasta apără totodată drepturile imprescriptibile ale națiunii polone. Polonii din Lemberg exprimă conaționalilor lor din Prusia încurajare frățască în lupta pentru bunul comun al omenimei. S'a făcut și o mică colecție de bani pentru victimele grevei Polonilor din Rusia și s'au strîns momentan 1000 cor.

Congresul bisericeii sîrbești s'a deschis Dumineca trecută la Carloviț. A produs mare bucurie între Sîrbi, că de astă n'a fost esmis la congres comisar regesc.

Cel mai mare Francez. Cel mai răspîdit ziar francez »Petit Parizien«, care apare în 1,250.000 exemplare pe zi, a pus cetitorilor săi întrebarea: Cine a fost cel mai mare francez? Au sosit deja 800.000 răspunsuri. Cei mai mulți dintre abonați au răspuns, că cel mai mare francez a fost Pasteur; după el a căpătat mai multe voturi Victor Hugo, apoi Gambetta, pe urmă Napoleon, Thiers, Lazar Carnot. Interesant e, că Napoleon e pus la locul al 4-lea.

Din public.

(Urmare și fine.)

Pentru internatul de băeți »Vasile Cocirlă din Suceavă« au avut bunăvoința a dării:

D-nii George Niculai din Pătrăuți 12 kg. făină de păpușoi, parochul Ioan Pohață din Brăești a donat drept prasnac după tatăl său Dumitru 5 țuhale cartofle, 15 pini de săcară, 1 țuhale făină păpușoi și 1 demerlie fasole; Amfilofie Turturean, secr. la trib. Suceava 100 căpățini de

curechiu, d-na Par. Bilașca din Suceava, 30 colaci, 30 părechi cîrnacioare și 5 pini. —

La colecta făcută de dl învăț. sup. Emanuil Cimpoș împreună cu gospodarii Vasile Crețu, Niculai alui Ioan Gorcea și Gavril alui Ilie Dan din Părtești de sus cu rezultatul 2 țuhale grăunțe de păpușoi, 2 țuhale barabule, 1 sac fasole și 1 pătrare mazere și 8 cor. bani gata au contribuit: George Lupaescu, Spiridon Sava, Andrei Andronic, Grigori Andronic, Artemi Andronic, Dimitrie Andronic, Gavril și Ilie Dan, Dimitrie și Niculai Gorcea, Simion Andronic, Anton, Zaharie și Zenovia Gorcea, Ioan Andronic, Nichifor Andronic, Nicanor Andronic, Timofte Andronic, Toma și Domițian Andronic, Nicanor Cojocariu, Ieremie Ungurean, Anton Zahatiuk, George Andronic, Miftodi Crețu, Costan Andronic, George și Artemi Lupaescu, Grigori Sava, Vasile Crețu, Vasile Finiș, George Ciornei, Lazar Boloca, Dumitru Bodnariuc, George Oltean, Iftemia Lupaescu, George Curesciuc, Ioan Lupaescu, Dumitru Sava, N. Haber, d-ra Olga Vasilovici, inv. Emanuil Cimpoș și Simion Cojocariu. —

Pentru toate aceste daruri li se exprimă mîrinimoișilor sus numiților donatori în numele elevilor din internat mulțămirea cea mai profundă.

Administrația internatului își exprimă dorința, ca exemplele părintelui paroch Pohață și a superiorilor Alexandru Țeran și Emanuil Cimpoș să nu rămînă singuratece.

Suceava, în Decemvre 1906.

Aurel Halip,
administrator.

Bibliografie.

Au apărut

Călimdariiul poporului bucovinean pe anul 1907. Redigiat și edat de Eug. Neșciuc. Anul XX, Cernăuț 1906, Societatea tipografică bucovineană. Prețul 50 bani. Acest călimdar bine îngrijit atît în partea calendaristică cît și în cea literară, se presintă ca și în anii trecuți foarte bine, și fiind prețul în relație cu tiparul destul de ieftin, îl recomandăm cetitorilor noștri cu toată căldură. Venitul curat e, ca și pînă acuma, destinat pentru institutele noastre de binefacere și creștere din țară.

„Călimdariiul Poporului“ pe 1907 cu cuprins bogat, atît calendaristic-statistic, cît și literar. Afară de partea calendaristică cuprinde statistica instituțiilor noastre culturale-bisericești-economice, (școale, biserici, reuniuni etc.) după cele mai nouă date.

Partea literară bine îngrijită, cuprinde: Răspîndirea Romînilor. Colinde. Preotul ca pascălitor (Anecdotă). Despre rîni (Din medicina populară). Împărăție țigănească (Anecdotă în versuri). O nuntă domnească. Corbul și maică-sa (Fabulă). Balul secerătorilor (Povestire) Țiganul la țirg (Anecdotă). Cum trăiesc studenții din Blaj? D-zeu știe (Poveste), apoi poezii populare, articli economici, poezii, glume ilustrate etc. și Răvașul, întimplări de peste an dela noi și din străinătate.

Călimdariiul e împodobit cu multe ilustrații, între cari amintim portretele Regelui și Reginei Romîniei, al metropoliților Șaguna și Mețianu, a dep. dietal Dr. Teodor Mihali, a poetului O. Goga etc. Tirgurile sunt date în ordine alfabetică și fără greșeli.

Prețul 40 bani și 5 bani porto. Să află de vînzare la librăria »Foi Poporului«, Sibiu (strada Măcelarilor Nr. 12) și la librăriile dela noi. Revînzătorilor să dă rabat cuvenit.

Prăvălia B. Baltinester, Cernăuț

Deposit de mărfuri de Alpaca și argint de china din de pălării I. Henric Ita Viena, Josif Pichler și fii Graz,

fabricile c. r. de curte W. Bachman și Co. Viena, de papucării Anton Capek Viena, F. L. Popper Chrudim.

Cadouri recomandabile de Crăciun și An nou

fără de o urcare a prețurilor cu toată scumpetea esistență. Pentru dame și domnișoare noutăți în punguțe de mini, de buzunar, de scrisori și cărți de visite, tabachieri, casete pentru mănuși, giuvaere, și obiecte necesare pentru îngrijirea minilor. Albumuri cu și fără druguri. Cadre pentru fotografii, utensilii și garnituri pentru fumat și scris. Oglinzi pentru toaletă, bumbi pentru manșete, obiecte franceze pentru împodobitul părului.

Obiecte elegante de călătorii, necesarii, punguțe, geante cu și fără de întocmiri, geante originale Maedler din Lipsca, cutii de pălării pentru dame și domni, etuiuri pentru corturi și umbrele, saci și cergi de călătorie de peluches și păr de cămilă, pleduri engleze pentru dame și domni.

Parfumuri, săpunuri și perii fabricatele cele mai fine de Roger și Gallet, Ideal Hubigant Gustav Lohse, L. T. Siwer Paris. Perii pentru dinți, cap și haine.

Legători de gît, engleze veritabile și din țară de fasonul și moștrul cel mai nou. Scutitori de gulere Cachnells precum și pachește.

Lingierii pentru domni zefiruri englezești garantate, piche alb și în colorii moderne, gulere, manșete, băsmăli de nas.

Blănării. Gulere și mânecare de blană de Astrachan (persiană) de Skunk, de Jder, Vulpe vinătă, Ținci de pământ tibetani, Sealskin, Rare, Nutria precum și materii de vânat pentru domni și băieți.

Măriuri de lână și împletituri. Rufe veritabile de Jaeger, și Dr. Lahman, rufe veritabile din păr de cămilă, încălzitori pentru pintece, genunchie, pulpe și mânecute de tot felul, pieptărașe de lână pentru dame și domni, ciorapi, cățuni, gamasche, gluge și bașlicuri românești.

Papucării din piele veritabilă de Box, Chevreaux, Lack, Kliw, Kid, din postav cu tivituri de piele și lac, cu și fără căptușală de peluches și tricot pentru dame, domni, copile, băieți și copilași. — Pantofi de tot felul.

Tot felul de mănuși împletite, de piele, căptușite cu postav și blăniță, glase, Chair, de mătasă pentru dame, domni, copile și băieți.

Galoși și șoșoni, fabricatele cele mai fine, călcie de gumă.

Pălării cele mai fine de loden, păslă, peluches, moi și virtoase în colorile și fasonurile cele mai noaună, jobenuri și chapeaclaruri.

Recvisite pentru vînat. Tot felul de puști și revolvere, precum și ori ce munițiune. Torbe de vinat și gamașe, scaune portative de cîmp.

Haine pentru copii, mântăluțe, rochițe, bonete și pălării. Fuste și scufii pentru dame din cele mai fine.

Lornete veritabil-achromatic, sticle de fabricatul cel mai fin franțuzesc.

„La emblema englezască“ CURTEA SALTER.

Binevoii a lua la cunoștință că firma

„La emblema englezască“ CURTEA SALTER, strada principală Nr. 8

Strada principală Nr. 8 și-a deschis espoziția sa de jucării pentru copii și de obiecte pentru Crăciun.

Publicul este respectuos rugat a se înfațișa spre a lua aceste obiecte în privire. Din cauza imbulzei mari din acest sezon e consult ca fiecare doritor să-și facă cumpărăturile necesare depe acum. In ferestriele prăvăliei sunt espuse obiecte începînd de la prețul deja de 25 cr., cari sunt potrivite pentru cadouri de Crăciun.

Restaurant și hală de vin

Josef Katz. str. rusească 4.

Vinuri veritabile moldovenești și austriace cu prețuri moderate.

Bucătărie românească.

Med. univ.

Dr. Iulius Solomonica

Cernăuț strada Carolinei 11 (Glückshof) etaj I.

Specialist în boale de copii,

pract. la clinica de copii (prof. Heubner) a reg. Charité din Berlin

ordinează dela oarele 8—10 a. m. și dela 2—4 p. m.

Ordinează în limba română.

Martî, Mercuri și Joi pentru săraci grătit.

Hotel „CENTRAL”

SUCEAVA

strada principală

proprietar

Hermann

Dermel

Bere de Ococim. Vin veritabil
romînesc. Masă bună.
Camere bine aranjate.

Stampile de cauciuc
fornizează cu prețuri ieftine
în orî ce formă și mărime

Leon König

Cernăuț, piața principală 6.

